The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa. The only Telugu Newspaper
for H. E. H. The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

తూర్పుబజారు, హైదరాబాదు, (దక్కన్.)

ప్రతి సోమ, గురువారములు ప్రకటింపబడును

సం॥చందా రూ	౬-౦-౦
అర్థ ,, ,,	౩-౦-౦
విడి పత్రిక	౦-౧-౦

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD, Dn.), THURSDAY 7.3-1935

103592

ప్రాతపత్రికకు వెల ప్రత్యేకము

సంపుటము ౯ { శా.శ.౧౮౫౬ శ్రీభావనామసం॥ ఫాల్గుణ శు॥ ౩ గురువారము ౨-౬-౪౪ ఫ. { సంచిక ౨౦

ఉపయోగకరమగు స్కీము

నష్టమువచ్చునను భయము లేకుండ నీవనేకపర్యాయములు గెలువవచ్చును

మనలో అనేకులకు గడియారము, గ్రామొఫోను, రేడియో ఉండిన యెంత బాగుండునను కోరిక గలదు. కాని మనము వానిని కొనలేము.

జనులయనుకూలార్థమై మేము ఒకొక్కటి రూ ౨ విలువగల ౧౦౦౦ కూపన్లను జారీచేసినాము. వీటికి ప్రతినెలలోను మొదటిశుక్రవారము నాడు అందరుపెద్దలునుగల ఒక సభవారియెదుట యేరితీయుంచెదము. అట్లు యేరబడినపుడు వచ్చిన టిక్కెట్లుగలవారికి బహుమతులువచ్చును. నీకు ఆబహుమతి రానిచో, నీ వేవస్తువునుగాని మా వద్దకొనినచో ఆటిక్కెట్టువెల నీవు పొందగలవు.

బహుమతులుగా యివ్వబడువస్తువు లేవనగా, గడియారములు, గ్రామొఫోనులు, రేడియో సెట్లు, ఎలెక్ట్రికుదీపములు, ఫ్యానులు, పెన్నులు యింకను యితరములగు ఉపయోగకరములగు వస్తువులు.

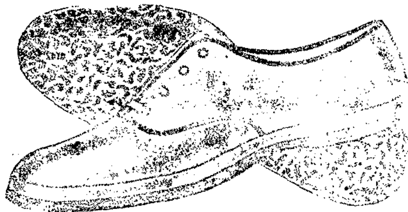
వివరములకు క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయుడు:—

ది యూనివర్సల్ ట్రేడింగ్ అండ్ రేడియో హౌస్,

ఆబిద్ రోడ్డు, హైదరాబాదు (దక్కన్)

క్రీడలకును, సాధారణముగా ఉపయోగించుటకును

Bata

కాన్వాస్ క్రేప్ అడుగుగల పాదరక్షలు అన్నిటికంటెను మంచివి

వాటినే కోరుడు

హైదరాబాదులో డీలర్లు

పత్తర్ గట్టి
౧. మాడర్న్ బూట్ హౌస్
౨. మహమ్మద్ [illegible] అండ్ బ్రదర్స్
౩. జాకీర్ అండ్ బ్రదర్స్
౪. మహమ్మద్ జాఫర్ ఖాన్
౫. యస్. ఏ. రహీం (ఖాల్వాగ్ బిల్డింగ్)
౬. [illegible]
౭. [illegible] అండ్ కో

నాంపల్లి
౧. [illegible] అండ్ కో
౨. [illegible]
౩. [illegible] షూమేకర్

[illegible] రోడ్డు
౧. [illegible] షూమేకర్
[illegible]
౧. ఆలీహోజ్దార్ ఖాన్

పురానాపూల్
౧. డి. యస్. అండు బ్రదర్స్

మొగల్ కీ ఘాట్
౧. యం. ఇక్రాం అండ్ బ్రదర్స్

ఆబిద్ రోడ్డు
౧. మహమ్మద్ ఆజం మొయినుద్దీన్
౨. మహమ్మద్ యూనస్ అండ్ బ్రదర్స్
౩. [illegible] అండు సన్సు

[illegible]
౧. [illegible]
౨. [illegible] బూట్ హౌస్

సుల్తాన్ బజార్
౧. [illegible]
౨. [illegible]

[illegible] బజార్
౧. [illegible] అండ్ కో ([illegible])

సిద్దంబర్ బజార్
౧. [illegible]
౨. [illegible] అబ్దుల్ రహమాన్
౩. [illegible] అండ్ కో

అఫ్జల్ గంజ్
౧. [illegible] అండు సన్సు
౨. [illegible] అండ్ కో

బేగం బజార్
౧. [illegible] (బ్రదర్స్)

లోకల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:—

అరస్ అండ్ కో

హైదర్గూడ — టెలిఫోన్ నెం. ౯ — హైదరాబాద్ (దక్కన్)

భగవత్స్తుతి

(ఆ. పురుషోత్తమదాసుగారు

౧. తేనియలొల్కు పల్కులను
[illegible]
వీనుల విందొనర్చ యలి
వేణుల పాటలు [illegible]
శ్రావణలోనవసించి సుధి
చారము పీయు మహానుభావులన్
జ్ఞానులఁ జేసి [illegible]
[illegible] చేయుమాధవా.

౨. పద్యము కొనిపోతువున
బాధలు బెట్టిన [illegible]
పద్యము నొందు యాకలిని
శాంతి సుఖంబొనగూర్చు [illegible]
పద్యము కొని వా మనము
ప్రాకృతబంధవలంది [illegible]
పద్యము జేసి దీనిని య
పారముదం బొనగూర్చు మాధవా.

ఆనాటి జన ప్రవృత్తులు

(గండూరి వెంకట శేషశర్మగారు)

చ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

సీ. [illegible]
[illegible]
సంకల్పకామ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
దక్షిణలిడుమన్న [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

చ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ఉ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

చ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

పూలు—ధనము

కవికొండల వెంకటరావుగారు

తే॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] కుసుమములను;
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ము. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

క „[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

చంద్రుడు

(ఏటూరు సత్యనారాయణ రావు.
బోయినపల్లి రంగారావుగార్లు)

సీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ధీరమానసులందు
[illegible]
[illegible]
చిన్నిపిల్లల [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] చంద్రమశేఖ డె!

వధూసాంత్వనము

పెరవలి లింగయ్యశాస్త్రిగారు
([illegible])

కం. పతిరొడు నిరంతరత్వర
[illegible]
[illegible]
[illegible]

గీ. [illegible]
[illegible]
[illegible] (కన్య)
[illegible]

మ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

జిల్లాల వార్తలు

కేంద్రసంఘ ప్రచారము

జగ్త్యాల

ఈగ్రామములో గృహసంఖ్య ౩౦౦౦ పైనను, జనసంఖ్య ౧౫౦౦౦ లవరకు గలదు.

దేవాలయములు

శివాలయములు ౧ విష్ణ్వాలయము ౧. హనుమదాలయములు గలవు. అన్నిటిలో వెలపల పూజాపునస్కారములు జరుగుచుండును. గ్రామమునకు పశ్చిమదిక్కున ఒక మైలు దూరములో నున్న గుట్టపైన శివాలయము గలదు. అలయము శిథిలమైనది విగ్రహము మాత్రమున్నది. అన్ని దేవాలయములకన్న ప్రజలకచ్చి మొక్కుబడులు చెల్లించి కళ్యాణోత్సవములు జరుపుదురట. శ్రీయుత ... లక్ష్మీగుప్త గారు ... పురలో, ఒక శివాలయము ధర్మశాలను కట్టించి వీటికి ఉత్సవాలన్నియు గుప్తగారే భరించుచు పూజారిని నియమించినారు.

... రామమందిరము గలదు, ఇందులో బ్రాహ్మణులకు అన్నదానము చేసెదరు. దీనికి కొంతభూమి సుమారు యగంల కరియునాము గలదట. గ్రామమునకు పైపుల నాలుగు హనుమంతుని విగ్రహములు గలవు. పూజాపునస్కారములు లేవట. ఇంకా ... దేవాలయములుకూడ గలవు.

భజన సమాజములు

౧. రామవీధిలో, ౧. శివవీధిలో, ౧. లక్ష్మణవీధిలో గలవు. ... సమాజములో ప్రతిగురు, సోమవారము అందును, ఇంకా ముఖ్య పుణ్యదినములలోను భజనలు చేయుచుందురు. ... మూడువీధులవారు ఒకరికన్న ఒకరు భక్తిలో మించిపోవలయునని పోటీలు గలవని వినవచ్చినది.

పాఠశాలలు

౧. హైస్కూలు ౧. ఉర్దూ బాలికల పాఠశాల ౧. తెలుగు బాలికల పాఠశాల ౧ తహతానియా పాఠశాల సర్కారుది. ౫. ఖాస్గీ పాఠశాలలు గలవు. ఖాస్గీ పాఠశాలలకు సర్కారువారి ఇందాదు ... లేదట.

౧. విజ్ఞానాశ్రమము గలదు. ఇందు కొందరు జ్యోతిష్య విద్యార్థులు తయారైనారు. ౧. హరిజన పాఠశాల ౧. క్రైస్తవ పాఠశాల గలదు.

ఖిల్లా

ఇదిచాల కాలము ... ద్వంసమై అనుపయుక్తముగ నున్నదట. చుట్టుప్రాకారము ప్రాకారము వెలుపల కందకము, ఈ కందకము చాలాలోతుగలది, చాలాభాగము పూడిపోయినది. ఇంకాఒక భాగములో ... నిలువబడియున్నది. ప్రతిసంవత్సరము ౩౦౦ లేక ౪౦౦ వరకుచేపలు వ్యాపారుచేయించుచుందురట. యుద్ధసామగ్రి యావత్తుయుంచు, గుండుకత్తులు ... లేవని, ఇప్పటికినిలువ నుండి యున్నవి. దీనిలో ప్రవేశించుటకు, బయలుదేరుటకును, కొలుపువ్రేకము ... దరమునకు ... వంతెనగ... పోవుటయు పురద్వారము మాత్ర బడుట గుజగుజలుటలు నిర్మించబడియున్నది. ఈ మధ్య కందకము పూడిపోయి ఒక ద్వారము వరకు తెరకట్టించినారు. ... సాధువులు ... నివసించుచుండిరి. ... భూమిలోనుండి రహస్య మార్గములున్నవట ... మార్గముయొక్క ద్వారము ... కొవవచ్చును ... భూమి అంతర్భాగమున నుండిరని ... చెప్పెదరు. ... ఖిల్లా చాలా ప్రశస్తమైనదని చెప్పవచ్చును.

వైద్యశాలలు

౩. ఆయుర్వేద వైద్యశాలలు, ఖాస్గీవిగలవు. ఇందులో ౨. పెద్దవి ... ప్రతి ... వ్యాధిగ్రస్తులకు ... ఔషధములు ... ఉచితముగా ఇవ్వబడుచుండును.

౧ పశువైద్యశాల సర్కారుది గలదు.

పారిశుద్ధ్యము

పశుపులకు ... పోకులున్న మోరీలలో ... మురికినీరు నిలువబడి యుండును. ఈనుపుళ్ళురుటకు ... లేదు. ... ఇంకను అభివృద్ధి ... సందేహములేదు. మలేరియా జ్వరములు ... నాలుగదియునుదిట. ... ఇప్పటికీ ... అభివృద్ధి ... ప్రస్తుతము ఇచట ... కొత్తగా ... చేయుచున్నారు.

ప్రభోధము

౧౫-౫-౪౮ న రామవీధిశివాలయములో రాత్రి ౧౦ గంటలకు ఆంధ్రోద్యమమునుగురించి ౧౦ నిముసములు ఉపన్యసించనయినది. ౧౬ మరియు ౧౭-౫-౪౮ తేదీలలో శివవీధి జగద్గురు భక్తజనసమాజములలో ఆంధ్రోద్యమము, మానవధర్మము, ఐకమత్యము, విద్య, ఆరోగ్యము యిత్యాదులగురించి ఉపన్యసించనయినది.

గ్రంథాలయము

పూర్వమొకప్పుడు గ్రంథాలయము గలదట. కొంతకాలమునుండి యొకరిపుస్తకములు వారు తీసుకొని మిగిలినవి ఒక్క ... పెట్టి తాళము వేసియుంచినారట దీనిని పునరుద్ధరించువారు ప్రస్తుతము ... తప్ప మరవనును కొన్పించలేదు. కావునుకులలో ఎవరైన యుత్సాహమున్నవారయిన అది యునన్నగిలియేయున్నదని చెప్పవచ్చును.

ఆంధ్రనిధి విరాళము

శ్రీయుత జే. యస్. లక్ష్మీరాజగుప్త, ,, కే. ఎస్. శివరాజగుప్త గారలు ఆయుర్వేద ఔషధనిలయ సంస్థాపకులు.	౪-౦-౦
,, సీతారాం హనుమాన్ బక్షు గారలు	౭-౦-౦
,, బాశెట్టి హనుమానుగుప్త గారు	౧-౦-౦
మొత్తం రు.	౧౦-౦-౦

కొండపలకల

గృహ, జనసంఖ్యలు

ఈగ్రామము హుజూరాబాదు తాలూకాలో చేరినది. ఇచటిగృహసంఖ్య ౪౦౦ జనసంఖ్య ౨౫౦౦.

దేవాలయములు

రామాలయము, ఇదిఅనాదిది. గుట్టపైన మల్లవిరాట్టు, గుట్టక్రింద ఉత్సవవిగ్రహములు ఉండును.

మల్లన్న మహాత్మ్యం

ఈమల్లన్న దేవుడు వైరాములవారు వున్నకట్టపయిననే వెలసినాడు. ఈయనయీగ్రామమునకు వచ్చుటకు పూర్వము ఒకవాడు ౧౦౦ వైశాలకుముందే గుట్టపైనుంచుగల ఒక పెద్దబండపగిలి పెద్దస్వరమునివినిపించెనట. మరికొన్ని రోజులకు ముఖ్య అయిందిపయిరమ, కొన్ని వాడులలోను ... ప్రజలకు ఆశ్చర్యపడిరట. ఇంతలో "గ్రామాధికారులు" కొంతమందిఅయులతో, మల్లన్న పాటలు పాడుచు, గుట్టపయికిపోగిలిబండకు పక్కబండకుగల ... మును పుట్టుకపొంద ... కొంచబడేడేవుని యావించిరట. ఈనాటికీ ఒకలావున నేపోయిదే కృత్యముగానున్నది. ఒక్కగానున్నవారి కొంచముముస్తక్కువున్నది. ప్రతిబుధవారము, ఆదివారము, పెద్దలు పాతజాతరుగుచుండును రాబడియుండుమింకెంతు బాగానే యున్నది. దేవునిమహాత్మ్యమునవలన పలువురు కనుబడిన మొక్కుబడులనుసరించి ... చెల్లించుచుందురు.

ప్రబోధము

౧౯-౫-౪౮ నాడు బాగిరి వాసగారిదేవిడీలో పలువురుసమావేశమయినందున మానవధర్మములనుగురించియు, విద్యను రాజకారణమునుగురించియు ఉపన్యసించనయినది.

౪౦. పంక్తి ప్రచారకుడు.

మూడుకండ్ల ఆవు

(విశేషం)

కంతంపేట; భూపసం, మాఘ బహ౧౧.

నారాయణభట్ల కామాక్షమ్మ ఇలాకామాసాపిన్గళ వి వార్లవున్న ఆంబాజీపేటలో ఒక్కఆవు ఆఖనది. లేగపుట్టినది. దానికిరెండుముక్కుల, తలకాయమధ్యలో, నోర్ల రెండు తాలుకలుకరెండు. ఇదింకనూనియేనూకాలు కలిగియున్నది. ఇంతవరకు బ్రతికియున్నది తెల్లవర్ణము కలిగియున్నది.

స్థానిక వార్తలు

పురపాలకసంఘము

ఆరోగ్యోపసంఘముయొక్క పారిశుద్ధ్య పర్యటనము

ఆరోగ్యోపసంఘమువారు ౩ అర్దిబెహిష్టు ౧౩౪౮ కో జా మస్జిద్ బాదు బజారులో ప్రారంభించి ... దినుండి వారి ముషీరాబాద్, హాక్ నగరం, భోలక్పూర్. జమిస్తానపూరు, గుజరాతియాలో ... మొహల్లాలు, కాల్వలు త్రోవలు, కర్మాగారములు చక్కగా పరిశీలించుచు పర్యటనము చేయుగలరని తెలియుచున్నది.

సర్ బన్సీలాలుగారు కే. సి. లగుట

సర్ బన్సీలాల మోతీలాలుగారు దీర్ఘరోగముచే శయ్యాగతులైయుండి ౩౦ ఫర్వర్ది ౧౩౪౮ నాటి ఉదయము ౧౦ గం. ౩౦ లకు కీర్తిశేషులైరని తెలియుచున్నది వీరి శవదహనసమయమున గొప్పవారుకూడియుండిరి ౫గం. ౩౦ ని. లకు దహనముగావించిరి కీర్తిశేషుల ఆత్మకు శాంతి కలుగుగాక.

రెసిడెంటుగారి బీదరుమకాము

రెసిడెంటు బహదరుగారు ౨౬ ఫర్వర్ది ౧౩౪౮ నాడు సాయంకాలము కారులో బీదరుషరీఫునకువెళ్ళియుండిరి వారిని బీదరుదగ్గర గొప్పవారు, మరియు మున్సిపల్ మంజిల్ అధిపతియగు మౌల్వీ మహమ్మద్ షహాబుద్దీన్ సాహెబుగారు రిత్తులకు మొహతెమీమ్ అగు మౌల్వీ షంషుద్దీన్ సాహెబుగారు తహశీల్దారు అగు మౌల్వీ సయ్యద్ అబ్దుల్ ఖాదరుసాహెబుగారు, వీరందరు స్వాగతమిచ్చిరి. రెసిడెంటు బహదరుగారు ... గారి ... తిపరిగారముతో నివాసముండిరి. అనంతరము బీదరు పురము ప్రవేశించిరి గుంబద్ వలానీ బహమనీయాయొక్క మాలయినా ... చిరి. ౩౦ ఫర్వర్ది నాడు తిరిగి హైదరాబాదు చేరిరి.

అకస్మాత్తుగ మంటలులేచుట

హైదరాబాదు (దక్కన్) ౩౧-౪-౧౩౪౮

శ్రీ ద్వాల మహారాజుగారి మోటారుకారు అకస్మాత్తుగా మంటపుట్టుటచే కాలిపోయినదని యు మోటారు డ్రైవరు కుడిచేతికి కాలెనని యు మరియుతెలిసినదని యు, యింతియిమంచి ... ప్రాణనష్టము కాలేదనియు కాని ధనపష్టము కొంతకలిగినదనియు తెలియుచున్నది. వెంటనే ... అగ్నిమాపక ఆఫీసుకు తెలియజేసిరి. యంత్రమువచ్చి చల్లార్పినట్లు తెలియు చున్నది.

మొన్న మధ్యాహ్నము ౧-౨ గంటలనమయమునమల్కాపేట నగర ... వ్యాపారస్థలమైనా ... ఒక ఇంటికి ... ఒక దానికి అకస్మాత్తుగ నిప్పంటుకొనెను. అగ్నిమాపక యంత్రకార్యాలయమునకు తెలియజేయగా వచ్చి చల్లార్చినట్లు తెలియుచున్నది.

మొన్న సాయంత్రము ౧౧ గం. లకు ... మొహల్లాలో ఒక యింటికి నిప్పంటుకొనెను. యంత్రకార్యాలయమునకు తెలియజేయగా యంత్రము వచ్చి చల్లార్చినట్లు తెలియుచున్నది. ప్రాణనష్టముగాని ధనపష్టముగాని లేదు.

౨౯ ఫర్వర్దినాడు హైదరాబాదునకు ... ... హోటల్ ... యొక్క ... పంపులు అకస్మాత్తుగా నిప్పంటుకొని మోటారుయొక్క పర్దా కాలిపోయినది; యంత్రము ద్వారా చల్లార్చబడెను. ప్రాణనష్టముగాని ధనపష్టముగాని జరుగలేదని తెలియుచున్నది.

రాకపోకలు

వైజాంపెనికాళ్ళకుచేరిన మేజర్ డబ్ల్యు. వి. యల్. జెన్నింగ్స్ ... గారు బొంబాయినుండి తిరిగివచ్చిరి. ... మనపనియందు చేరినారని తెలియుచున్నది.

[స్వంతవిలేఖరి తంతివార్త]

డాక్టర్లు పెండ్లియైన రోగినుల ప్రేమించకూడదా?

ఇంగ్లండులో వివాహితలగు స్త్రీరోగులను ప్రేమించు డాక్టర్లను జనరల్ మెడికల్ కౌన్సిలు బహిష్కరించుచున్నది. దీనిని ప్రఖ్యాతవైద్యుడు డాక్టర్ హాల్యా బాస్కెట్ ఖండించుచున్నారు. ఆ కౌన్సిలు ఎప్పటిదో విక్టోరియా కాలమునాటిదనియు, పెండ్లియైన స్త్రీ భర్తయొక్క యింటిసామానులని ఆ కౌన్సిలు యిప్పటికిని భావించుచుండుట విపరీతమనియు ఆ కౌన్సిలుకు వైద్యముకంటెను నీతియే ప్రధానముగనున్నదనియు ఆయన పత్రికలలో ఆక్షేపణచేయుచున్నారు. ఎవడైన భర్త పెండ్లి పెట్టుకొన్నచో యీ కౌన్సిలువారు వివాహితయగు రోగిని ప్రేమించిన యే డాక్టరు పేరునుగాని తమ రిజిష్టరునుంచి తీసివేయుదురు. ఆమె విడాకులు పుచ్చుకొని స్వాతంత్ర్యము పొందినతర్వాత స్వయముగా యిష్టపడినతర్వాతనే ఆమెను పెండ్లియాడినను జనరల్ మెడికల్ కౌన్సిలు అతని పేరునుండి అధికారమును తీసివేయును. డాక్టరు మెడికల్ కౌన్సిలు యేర్పరచినట్టి నియమములకులోబడియుండునంతవరకు అతను రోగియొక్క ఆరోగ్యమును చెడచినను సరే, కౌన్సిలు యేమాత్రము ఆక్షేపణగాని చేయదని స్వామి హాల్యాగారు ఆక్షేపించుచున్నారు.

రైల్వేలలో దుడుకుతనము

భారతశాసనసభలో ప్రశ్నోత్తర సమయమున రైల్వేలలో ప్రయాణమునకు సంబంధించిన ఒకకష్టమును వర్ణించుచు శ్రీ ప్రకాశంగారు యిట్లు చెప్పిరి. "మొదటితరగతి రైల్వే ప్రయాణికుడు గార్డుపై దుడుకుతనము చేయును. గార్డుమాత్రము తరగతి ప్రయాణికునిపై తన బెదిరింపు ప్రయోగించును. ఇక రెండవ తరగతి ప్రయాణికుడును, గార్డున్ను ఒకరిపైనొకరు అధికారము చెలాయింతురు.

సంస్కృతపండితునికి చైనానుండి ఆహ్వానము

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమందు ప్రొఫెసరగు యస్. యన్. సేన్ గారు లి. టా అకాడమీలో చైనాదేశీయుల మహాయాన బౌద్ధమతములను చేర్చుకొనుటకును, ఆ దేవ అకాడమీలో సంస్కృతము నేర్పుటకును ఆ అకాడమీచే ఆహ్వానింపబడినారు. అకాడమీ హాంఘులో [illegible] లోనున్నది.

ఈ అకాడమీచే మొదట ఎన్నుకొనబడిన భారతీయుడు సేనగారే యగుచున్నారు. గత నెలలో ఇదేపనికై జపానునుండి సేనగారికి ఆహ్వానము వచ్చెను. కాని ప్రభుత్వమువారు ఆ మతమునకు అనుమతించనందున అప్పుడువారు పోలేదు.

అనాధప్రేత సంస్కార నిరాకరణ

స్వామి విశ్వేశానందగారు గ్రామోద్ధరణ కార్యకర్తలై చూచిన రెండు భిన్నవిశేషములను వేదాంతకేసరియను పత్రికలో ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు.

"ఖానాపూరులో ఒక పల్లెలో ఒక ముసల్మానును స్ఫోటకము చేసి మరణించెను. అతని కుమారులందరును కల్లుతాగువారు. ఇంటనే యుంచి పారిపోవువారు అతని శవమును ఇంటికి వచ్చి శవమును సమాధి చేసికొనిపోయిరి. అతని తీర్థముగు యెవరుగాని వారినిధి యెపెట్టుకొనలేదు. అది పవిత్రకృత్యమని వారు చెప్పుదురు."

"బెంగాలీ వైశ్యుడొకడు మరణించగా రామకృష్ణమిషను కొనవాను గారితోటలో పనిచేయుచున్నొకడు శవమును ఎత్తుకొని వాహనముచేయుటకై యొకవితంతువు ఇంటికి [illegible] ఇత్తలపురలను కొట్టి తీసికొనిపోయెను. సరిగా అదే దారిలో ఆ బెంగాలీ వైశ్యుని పుత్రులు లోన వెళ్ళకపోయియుండెను. తర్వాత మాసికము రోజు భోజనము చేసిపిలిచిన పురోహితుడు బాధపడుచున్నదున పుల్లగావచ్చి తినుచుండగా వంటలో అది బాగులేదు, యిది బాగులేదని ఆక్షేపణలు కూడ చేసిరి. ఈ దరిద్రమును యేలాంటు వ్యాధిచేత గాని బాపలేము.

"ఈ ప్రకారము అంత అవసరమయిన సమయములో — మరల అప్రతిభారికి యెపుడో ఒక స్వభావము వచ్చితీరవలె — అంతవరకు గాంధీగారి వంటి సంఘము నేర్పరచుటగాని, సంఘములో నుండుటవల్లగాని ప్రయోజనము లేకపోవుచున్నది.

స్వదేశీపై జపానుమోటారు అభిమానము

జపాను ప్రభుత్వము దేశీయ మోటారుకారులకు ప్రోత్సాహమొసగుటకై వాటికి లైసెన్సు అవసరము లేకుండచేసినది. అంతేగాక జపానులో తయారుచేయబడు మోటారుధరలు చౌక. విదేశీ మోటారుకారులకు యీ లైసెన్సు అవసరము. ఈ లైసెన్సు యిచ్చుటకుముందు జరుపబడు పరీక్షయు చాలకఠినమై లైసెన్సు చిక్కుట యసాధ్యముగనున్నది. ఎవరో ధనవంతులు మోసమార్గములచే లైసెన్సులను సంపాదించుచున్నారు. జపానులో ఒక్కొక్క మోటారుఖరీదు రూ ౧౫౦౦.

౨౦౦౦౦ కోట్ల రూపాయలకై దావా

రేవామహారాజుకు నోటీసు

రేవాసంస్థానములోని ఒక జమీందారుడగు లాల్ గంగా ప్రసాదుసింగ్ గారు ౨౦౦౦౦ కోట్ల రూపాయలివ్వవలసినదని ఒక నోటీసును రేవామహారాజాగారికి పంపిరట. చిత్రమేమనగా జమీందారునుయిపుడు స్టాంపుపెట్టుటకున్నా డబ్బులేదట.

సుమారు ౧౫౦ సంవత్సరములక్రింద ప్రస్తుతమహారాజాయొక్క ముత్తాతతాతను అజయసింగు గారు వరసు జమీందారుయొక్క ముత్తాతతాతనుండి రూ ౧౫౨౦౦౦లను అప్పుతీసుకొని పత్రము వ్రాసియిచ్చిరట. అట్టి అప్పు పత్రమునకు వడ్డీకి వడ్డీ కట్టి యిప్పటివరకు లెక్కచేయగా ౨౦౦౦౦కోట్ల రూపాయలైనది. తాను దరిద్రుడగుటచే స్టాంపు పెట్టలేనని యు, అందువల్ల తన కు స్టాంపుపన్ను లేకుండచేయవలెననియు సంస్థానపుకోర్టులో దివానుగారికి యొకవిజ్ఞాపనమును పంపవలసినదని గంగాప్రసాదుసింగుగారు దర్బారును ప్రార్థించినారు.

మందులేనిచో ప్రాణములబంపుడు

సిలోనులోనుండి దీనాలాపము

సిలోనులో కెగెల్లిజిల్లాలో మలేరియా చాలఅధికముగ నున్నది. ప్రతిరోజు వేలకొలది మరణించుచున్నారు. ఆజిల్లాలోని ఒక గ్రామమునుండి కొందరు స్త్రీలు కొలంబోయందు అధ్యక్షులుగారికి అతిదీనముగా నిట్లువిన్నవించుకొనుచున్నారు. "ఇంటి యందు మందులుగాని ఆహారముగాని పంపకుంటిరి ఎందుకు [illegible] ప్రతిరోజు అధికముగా మరణించుచున్న మాశిశువులకు దగ్గర ఆస్పత్రులకై ద్రవ్యము చేయుమనవి చేసియుంటిమి, మాభర్తలు పోయిరి. ఇప్పుడు మరణించుచున్న మాశిశువులను కాపాడలేకుండ నున్నాము." కెగెల్లెలో మలేరియా వ్యాధితో పాటు కలరాకూడ బాధించుచున్నదని తెలియుచున్నది.

శ్రీ గద్వాల మహారాణిగారి ద్వితీయ పుత్రికా వివాహ మహోత్సవము

శ్రీశ్రీ. గద్వాలమహారాణి సాహెబాగారి రెండవ కుమార్తెయగు శ్రీమహారాణి శ్రీలక్ష్మీదేవమ్మ గారికి వాపన్నపేట సంస్థానమునకు చెందిన శ్రీశ్రీ రాజారామారెడ్డి గారి కుమారుడగు శ్రీ రాజా రామచంద్రారెడ్డి గారికిచ్చి గురువారము అర్దిబెహెష్తు ౨౮ తేది రాత్రి ౧౧గం రం లకు వనపర్తిలోని శ్రీగద్వాలమహారాణి సాహెబాగారి భవనములో వివాహము జరుపబడునని తెలుపుటకు మాకత్యంతానందముగనున్నది.

ఉపాయనము

(శ్రీమతిగద్వాల మహారాణీగారి కుమార్తెయగు చి. ల. సౌ. శ్రీలక్ష్మీదేవమ్మ గారికి శ్రీవనపర్తి పాపన్నపేటమహారాణీగారి కుమారులగు చి. శ్రీ రాజారామచంద్ర రాయలవారికిచ్చి గావించువివాహ మహోత్సవమునకు రాజానగరము—విక్రాలసరసింహాచార్యలుగారు పంపినది.)

౧. శ్రీ సౌభాగ్యవతీ అలామకు
మా శ్రీలక్ష్మీదేవమ్మకి
చ్ఛా సామ్రాజ్యపు పట్టభద్రుడౌను
రాజారామచంద్రాఖ్య ధా
త్రీ సుతాసుడు రుక్మిణీసకి
నా శ్రీకృష్ణుం డెట్టులై
యా సంసారము పెంపుగాంచునో!
మహీయశఃప్రతి నోలార్చుచున్.

౨. పరిసమానస్థులై సంస్థానములనేలు
రాజులు వియ్యంపురాండ్రునై రి
శ్రీమస్థిపల్లి సంశీయు కేడేతు శ
రమ్ములవారు పుణ్యాత్ములగనిరి
సాపనపేట భూపతులకు సౌభాగ్య
మింపు పెంపారంగా నిల్పిరండె
రెండుసంస్థానముల్ రెడ్డ్సీము రేబి నుగా
సీలట్లు ప్రజ్వపించెండగదిచె
నాయురారోగ్యభోగ భాగ్యములూప్య
ధరిత్రులై యున్న యీవధూవరులకెలమి
నొదవియుండినయీవివాహోత్సవము న
గలుగుకల్యాణముల నెన్నఁగాఁదరంబె?

3. ఒక్కయల్లుండు శ్రీముక్తి దోసకొండసం
స్థానాధిపతియయి దనరుచుండె
వేరొక్కయల్లుఁడిం సోరంగాపనపేట
రాజ్యరమకన్నికారవపుసుతుఁడు
తాను సర్వస్వతంత్రతతనర్చి గద్వాల
రాజ్యమే లెడుమహారాణిమతియు
దనకును దనదుసంస్థానంబునకును ఔ
న్నత్యతరత్నములుండి నేడుగడయు
భ్రమయుచెన్న కేశవస్వామికరుణ
గాంచుచవిలాంకోములుసవ రించుచుండె
నదిర! ధన్యాత్ముర్యాలు మాయాదిలక్ష్మ
మాంబ యుమ్మాటకిని ధన్యాత్మురాల.

౪. వరసోదార షుసిష్టుసైన మన
సైలాం రాజురాజ్యసెప్పుడె
ల్లరకుం దల్లియుః దండిరో మహమ
మేఘద్యామ్మర్మ, రెండేని సెం
పురమైయున్న మహామహాఘనులు నిరా
ఉస్మానలీఖాం బహా
దురుగారి చ్ఛలు పెనుసూనకుల సం
తోషంబునం బ్రోచుతన్.

పురపాలకసంఘమునకు తాత్కాలిక కమిషనరు

నవాబ్ జైయుద్దౌలా యామ్‌జంగు బహాదరు గారు (ప్రెస్పు బాబా సాహెబ్ మొఅజంకే బహద్దర్ గారు సెలవుపై యూరోపునకు పోయినందువల్ల వారి స్థానమున పురపాలకసంఘమునకు కమిషనరుగా పనిచేయుటకు మొహ రలీఖాజిల్ గారు తాత్కాలికముగ నెలకు రూ ౫౦౦ లు అలవెన్సుపై నియోజింపబడుటకు ప్రభువుగారు అనుమతినిచ్చినారు.

ముకర్రంజా జన్మోత్సవపు టూర్నమెంటు

అర్దిబెహెష్తు ౧౩౫౪ సాలు ఫతేమైదానమందు వహీద్జా హిలాషాహ్ నవాబు ముకర్రంజాబహాదర్ గారి జన్మదినోత్సవసందర్భమున పోలోటూర్నమెంట్ యొక్క పందెములు రెండవనాగొందుయందు నిర్ణయమై యుండెను. మొదటి ఆటలో బిలావిష్టాటీములను మ్యాలన్ హైరైడింగుస్కూల్ యొక్క టీములకు పోటీజరిగెను. మేజర్ జనరల్ హాలాసాహెబ్ నవాబు అజంజాబహాదర్ గారు బిలావిస్తారప్పున తము ఆట యొక్క నైపుణ్యము చూపిరి. రాజకుమారుడు అజంజాహాగారు తమవారు విజయులగుటకు మిక్కిలిప్రయాసపడిరి మూడు గోలులు స్వాంతముగా జేసిరి. మ్యాలన్ హైరైడింగు స్కూల్ టీం తమ స్వాంతవిజయముకొరకై మిక్కిలి ప్రయాసపడుచుండెను. కానితుదకు ఓడెను. తర్వాత గోల్కొండ ధస్తులాన్సర్ మరియు హైద్రాబాదు సెకండులాన్సర్ యింపీరియల్ విభాగముల పోటీజరిగెను. మొట్టమొదలు గోల్కొండ లాన్సరీయొక్క ఆట మిక్కిలి అభివృద్ధిలోనుండెను. విజయముకొరకై ప్రథముడు నైపుణ్యముతో ఆడుచుండిరి హైదరాబాదు సెకండులాన్సరీవారు అన్నరగోలు జేసుకొనిరి ధస్తుగోల్కొండవారు ఆరుగోలులు చేసికొనిరి విధియు ప్రసగము గోలు వ్యత్యాసమైనది. కనుక హైద్రాబాదు సెకండు లాన్సరీవారు గెలిచిరి. అనంతరము అందరువెళ్లిరి.

అఖిలభారత గ్రంథాలయాధ్యక్షుడు

జాతీయమితినుండి ఆహ్వానము

అఖిలభారత గ్రంథాలయోద్యమమునకు కలకత్తా కాంగ్రెసు శాసన సభాధ్యక్షుడుగునకు పురూరూర పెద్దాకేవరాయిగారిని మాండిదలోను బార్పిలోనాలోను జరుగబోవు గ్రంథాలయ పాలకుల నానాజాతి సమితియొక్క మహాసభకు రావలసినదని ఆ సమితిపక్షమున ఆహ్వానించినారు. వారు నేడు కెల్లొ దటెశారములో బయలుదేరిపోయెదరు, రాయిగారు ఇండియాలో గ్రంథాలయోద్యమము అను ఇంగ్లీషుభాషాపత్రిక యొక్క సంపాదకులు.

జూబిలీ యేర్పాట్లు

మహబూబ్ నగర జిల్లా జూబిలీ కమేటియొక్క అధ్యక్షులగు మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాద్ బహద్దర్ గారు ప్రతోద్యమమున 3 అర్దిబెహెష్తు ౧౩౫౪ సాలు శుక్రవారమునాడు అధ్యక్షతవహింతురు. ఉదయము ఉత్సవయేర్పాటులుకూడ గలవు. ఇందులో గొప్పవారు పలువురు పాల్గొనగలరని తెలియుచున్నది.

జోగీపేట అంజుమన్ ఫ్యాక్టరి

వేలము ప్రకటన

అందోలు తాలూకాలోచేరిన జోగీపేట సహాకార సంఘముయొక్క భాగస్వామ్యముగల ఫ్యాక్టరీ కొన్ని అనివార్య కారణములవలన తా॥ ౬ అర్దిబెహెష్తు సన్ ౧౩౫౪ సోమవారమున ఖ్యాహ్నము వేలము వేయబడును. ధాన్యము గాని పిండి వ విలాయతీపెసరుగాయ వలిచే ఫ్యాక్టరీ తత్సంబంధమగు సామానులు, భవనములు, దాని సంబంధమగుభూమికూడ యిందుచేరియున్నది. యెవరికవాలు హెచ్చువుంపునో వారిపేర వేలము ముగింపబడును.

ఇట్లు
నాయబుసుద్దదుగారు
అంజుమన్, మెదక్.

ప్రకటన

రాజా శివరాజబహద్దరు ధరమ్వంతు ఎస్టేటు కమిటీకచ్చేరినుండి

ఈ ప్రకటనద్వారా తెలియజేయుట యేమన—యూయిలాకలోని సూలీపేట మఖ్తేదారులగు అండిజీ కిషన్ రావుగారు తా॥౭ దై సన్ ౧౩౫౪ ఫసలీనాడు చనిపోయినారు. వారికుమారులు తమతల్లి రాధాభాయి విలాయతుద్వారా విరాసతుకొరకు దరఖాస్తుయిచ్చియున్నారు. కావున ఎవ్వరికైన ఉజురుడుండినయెడల ఈ నోటీసు జారిఅయిన మూడు వారాలలోపల మాదఫ్తరములో తమఉజ్రదాఖలుచేయవలెను, అటుకాకుండిగడువు దాటినపిమ్మట జబితా ప్రకారము సాక్ష్యముపగైరా తీసికొని కార్యవాయియొక్క తస్వియాచేయబడును, అటుపై యెవ్వరియొక్క ఆక్షేపణముకూడ విచారింపబడదు.

ఆజ్ఞచే
మొతెమద్ కమిటీసంతకము
౩౦ ఫర్వర్దీ ౧౩౫౪ఫసలి

గోలకొండ పత్రిక

శ్రీభావనామ సం॥ ఫాల్గుణ శు॥ ౩

గురువారము

వృద్ధి నిరోధక శాసనము

వడ్డీపద్ధతి నెవరుకనిపెట్టినారో యెప్పుడు కనిపెట్టినారోకాని ప్రపంచములో కనిపెట్టబడిన వస్తువు (Invention) లన్నింటిలో నిదియే విచిత్రమైనది. షేక్స్పియరు కవికులశేఖరుడు దీనిని గొడ్డాలి సంతానము, (Breed of barren metal) అనివర్ణించెను. అతిప్రాచీనములో నీపద్ధతి హిందూస్థానములో నుండినట్లు నిదర్శనములుకలవు. నాణెములు వచ్చిన కాలముననే యిదివచ్చిన దనజాలము. వడ్డినాణెములకే కాదు లోహములకునుకలదు, ధాన్యములకును కలదు. నేటికిని, ధాన్యపువడ్డిమన దేశమందుకలదు. దీనిని నాగులందురు.

ప్రాచీనములో స్మృతికారులు వడ్డినిగురించిన నిబంధనలు చాలవ్రాసినారు. ఆనిబంధనలు చదివిన ఆకాలములో వడ్డికి కాలపరిమితియే లేకుండెననియు, అసలుకన్న ఎన్నియోరెట్లు పెరిగిపోవుచుండెననియు, అందుచేత శాస్త్రకారులు అసలెంతయున్నదో అంతకన్న హెచ్చు వడ్డియెన్నటికిని యిప్పించబడదనియు శాసించిరి. నూటికి సంవత్సరమునకు ౧౨ రూపాయలకన్న హెచ్చుగా తీసుకొనగూడదని గౌతమధర్మసూత్రములు శాసించుచున్నవి.

వడ్డీ అనేకవిధములది కలదు. అందు

౧ మామూలు (Simple interst)

౨ వడ్డికివడ్డి (Compound interst)

౩ నాగులు

ఇవిముఖ్యమైనవి.

ఇట్టివడ్డీలు కొంపలు నాశనముచేయుననియే ప్రభుత్వమువా రనేకనిబంధనలు ఏర్పాటుచేసినారు. మూడేండ్లలోపలనే తనబాకీ వసూలుచేసుకొనవలెననియు, లేకున్న తనమూలధనముగాని, వడ్డీగాని యిప్పించబడదనియు శాసించియున్నారు. కోర్టులో దావాచేయబడినతర్వాత, వాదిప్రతివాదులు హెచ్చువడ్డీ ఏర్పాటు చేసికొన్నను కచ్చేరీలో నూటికి సంవత్సరమునకు ౬ రూపాయిలే యిప్పింతురు.

ఇన్ని యిబ్బందులు కల్పించినను వడ్డివ్యాపారస్థులను నిరోధించుమార్గము కానరాదు. వడ్డివ్యాపారస్థు లెంతమోసకృత్యములు చేయుదురో అదేవిధముగానే యీకాలములో ఆసాములు కూడ మోసములు మొదలుపెట్టినారు. లాభ యిచ్చినను తీసుకుందురు. ఏవో మొండివాదములు చేయుదురు. తప్పుడు పత్రములో ఉసీమలో సృష్టింతురు. ఇవన్నియుపాయములు తప్పిన మొదట తమ మిత్రులకు తమస్థిరాస్తినిఇచ్చి, తమ చరాస్తిని అంతర్ధానముచేసి చేతులు వెల్లకిలవేసి "దివాలా" తీయుదురు. పాపము వారందరికును రూపాయిలో అణాయో రెండణాలో అందులోనగము ఖర్చుపెట్టిన దొరకితీరును.

బ్రిటిషిండియాలో అధికవృద్ధిని (Usury) విరోధించుటకై ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. యూరోపుఖండములో అనేకదేశములలో (Usury act) మిండవడ్డి చట్టములు కలవు. యూరోపుఖండములో యహూదులు (Jews) వడ్డివ్యాపారముచే దేశమును నాశనముచేయువారని అపఖ్యాతిపొందినవారు. నేటికిని యహూదు అనిన వడ్డివ్యాపారియనియే యందరు భావింతురు. ఆకవికులగురువైన షేక్స్పియరు తన "మర్చెంట్ ఆఫ్ వెనిస్" అనునాటకములో సృష్టించిన "షైలాక్"ను, ఆంగ్లవాఙ్మయము సజీవముగానుండినంతకాలము, ప్రతివానికిని తెలిసినవానిగానుండునట్లుచేసెను.

నేటికాలమున బ్యాంకీవడ్డీలుచూచిన నూటికి సంవత్సరమునకు ౨ రూపాయలనుండి ౬ రూపాయలవరకున్నవి. అంతకుమించినవడ్డి యెచ్చటనునియ్యరు. కాని వడ్డీవలన బ్రతుకువ్యాపారుల (అందుముఖ్యముగామార్వాడీలది పఠానులది పెట్టినదిపేరు) వడ్డీచూచిన దిగ్భ్రమజెందవలసినదే. కొందరు౧౨, కొందరు౧౮, కొందరు౨౪, కొందరు౩౬, మరికొందరు౧౦౦వరకు తీసుకొనుచున్నారు. ఈరాష్ట్రములో నెలకు౧రూపాయలవడ్డి పఠానులుకొందరు తీసుకొనుచున్నారని కొంతకాలముక్రిందట మా పత్రికలోప్రకటించియుంటిమి. కొందరుసాధారణముగా కూలినాలి చేసుకొను బీదవారికినాలుగైదురూపాయలు బాకీయిచ్చి ప్రతిదినము తెల్లవారువరకే వారికడప మీదకూర్చొని దినమువడ్డీ మొదలుచేతిలోవేసి కడపదాటుమని శాసించుచున్నారనియు, అట్టిది యీనగరమందుకూడ జరుగుచున్నదనియు పల్లెలలోనిట్టివారి చిన్నచిన్నదండు అప్పుడప్పుడు గ్రామములపై పడుచుండుననియు మాకువార్తలెన్నియోమారులు వచ్చియుండెను.

నిజాంరాష్ట్రపు పల్లెలలోనివడ్డీపద్ధతిమహాక్రూరముగానున్నది. ఒకకూలి రైతుగ్రామాధికారియొక్క, లేక గ్రామబనియాయొక్క వలలోపడినా, అది యీగ సాలెపురుగువలలోచిక్కుకొనినటులే; తిన్నగావానినిపీల్చిపిప్పిచేయుదురు. అంతటితోనైనను వానిపీడవదలదు. అప్పుపుచ్చుకొన్నవారి కుటుంబము, ఆలుపిల్లలు, పిల్లలపిల్లలు కూడ అప్పులపాలై తీర్చుటకుశక్తతలేక, నిరోధించుట కంతకన్న శక్తిహీనులై నానావస్థలుపడి తుదకు ప్రచ్ఛన్నదాసులై సకుటుంబ పరివారముగా సాహుకారియింటిలో దాస్యవృత్తిచేసి అంబటిగాసముచేసి బ్రతుకుచుందురు.

సాధారణముగా అప్పుతీసుకొనువారు నిరక్షరకుక్షులు, అప్పిచ్చువారు లక్ష్మీపుత్రులు. ఆ సుమతికారు డేమనుకొని వ్రాసినాడో

"అప్పిచ్చువాడు వైద్యుడు
నెప్పుడు నెడతెగక పారు నేరును ద్విజుడున్
జొప్పడిన యూరనుండుము
చొప్పడకున్నట్టియూర జొరకుము సుమతీ.

అని, కానియీకాలంలోఆపద్యమును తల్లక్రిందుగా వ్రాయవలసినదే. అప్పిచ్చువాడుండిన గ్రామమునందుండకూడదు. సహకుటుంబదాస్యముప్రాప్తించును. వైద్యుడు సదారోగులనుచేయును. ఈలక్షణములు చదువవచ్చినవారు. వారువ్రాసిన దేవేదము. ఒకటిచ్చి రెండువ్రాసిన చిత్రముకాదు. వడ్డీలెక్కలలో వ్యాఖ్యానము సాధ్యమగును. కొందరు "పాలుపలట్" అనగా సంవత్సరసంవత్సరవడ్డీని లెక్కింతురు. కొందరునెలవడ్డీ. మార్వాడీలు హుండీలో దినమువడ్డి కూడతీసికొందురు. పల్లెలలోవర్తకులో లేకదొరలో వడ్డీవ్యాపారముచేయుదురు. నిజామురాష్ట్రములో సాధారణముగాప్రతిగ్రామంలో నూటికి ౯౦ మంది అప్పులోతులేకలరనిచెప్పవచ్చును. వీరు సాధారణముగా బీదవారు, కూలీలుగానుందురు. వీరు వడ్డీనిచ్చుకొనలేక తమకొలదిపాటిభూములు, ఇండ్లు, గుడిసెలు, మీదిసొమ్ములు, అన్నియునమ్ముకొని తుదకుతమను, తమపిల్లలనుఅమ్ముకొందురు. అనగా తాము తమపిల్లలును వడ్డీక్రిందికే నౌకరీలు చేయుచుందురు.

నాగులు అనుపద్ధతి చూచుటకు అమాయకముగా కనబడును. కాని అదిఅన్నివడ్డీలకుగురువు. రైతునకు విత్తనముకాలములో గింజలుదొరకవు, ద్రవ్యముండదు. ఏప్పుడునిచ్చు సాహుకారి విత్తనకాలమప్పుడుమాత్రము ఎగబెట్టును. ఆధాన్యమును ఎత్తిపంటవచ్చినవెంటనేఒకటికిఒకటిన్నరనుండి రెండువరకు వాపసు ఇయ్యవలయుననికోరును. అనగా ఒకపల్లాధాన్యముతీసుకొనిన మూడునెలలలోపలనేరెండుపల్లాలధాన్యముకొలువవలెను. దీనిభావమేమన ఒకపల్లాజొన్నలు ౧౦ రూపాయలుఅయిన మూడునెలలవడ్డీదానిపై ౧౦ రూపాయలని యర్థము. అనగా నూటికిసంవత్సరమునకు ౪౦౦ రూపాయలవడ్డి!! ఇంతకన్న విచిత్రముఆశ్చర్యము,భయానకములగువిషయముప్రపంచములోనికెందైనగలదా!ఇక రైతువృద్ధి కావలెననిన ఎట్లగును? సర్కారువారు తాముస్వయముగా ప్రతిగ్రామములో కోఆపరేటివ్ (సహకార)పద్ధతిపై సహాయముచేయుచు, ఇట్టివడ్డీలను నేరముగా శాసించినిరోధించనంతవరకు యితరశాసనములు యెన్నిచేసిన నేమిఫలము?

వడ్డిఅనునది ప్రచ్ఛన్నమైనలూటీ, ప్రచ్ఛన్నమైనవిషవాయువు, కనబడనట్టిమారి, బాధించకచంపునట్టిప్లేగు, సర్కారువారు మురిగినకూరగాయలకై శాసనములు,అంటుజాడ్యములకుశాసనములు, అపాయకరములగువస్తువుల నుపయోగించు విషయములో శాసనములు ఎన్నిటో చేసినారు, ఏల? కేవలముప్రజలక్షేమముకొరకై చేసియున్నారు ఈవడ్డీవిషయములో మాత్రమేలనో వారిదృష్టిప్రసరింపలేదు. ఈరాష్ట్రములో వడ్డీవ్యాపారస్థులను రిజిస్టరీచేసి లైసెన్సుపొందుటకొక శాసనముచేయవలెను. కల్లమ్మువారికి, గంజాయి, నల్లమందు, బ్రాండీ, సారాయి, స్వదేశీవిదేశీమత్తుపదార్థములమ్మువారికై లైసెన్సుల నేలనేర్పాటుచేసినారు! వడ్డీవ్యాపారమునకట్టి యేలలైసెన్సుయేర్పాటుచేయకూడదు?

మరియు బ్యాంకువడ్డీపై రెండంతలకన్న మించినవడ్డీతీసికొనుట న్యాయముకాదు. కావున నూటికి సంవత్సరమునకు ౯ రూపాయలకన్న నెవ్వరైనయెక్కువవడ్డీతీసికొనిన ఫౌజ్దారినేరముగా నెంచివారినిశిక్షించవలెను. ఒకన్నే మనిషిని గన్తీచ్చినచో డి.చప్పట్లుమసీదుకు ౧౦౦అడుగులలోపలకొట్టువారికి జైలుశిక్షయిచ్చునప్పుడు, వడ్డీచే ధనమానప్రాణములనే హరించువారికి జేలుశిక్ష ఏల విధించకూడదు? బరోడాసంస్థానములో యిటీవలనే వ్యవసాయకులపై ఋణభారమును తగ్గించు ధ్యేయముతోవడ్డీవిషయమై కొన్ని ఉదారములగు నిబంధనలుచేయబడినవి. వ్యవసాయకులమీద సాధించుడిక్రిమొత్తములవిషయములో నూటికి ౯ వంతునకంటె యెక్కువవడ్డీ యిప్పించకూడదనియు, డిక్రీమొత్తమునసంవత్సరములోగానే పూర్తిగాచెల్లించబడినచో నూటికి మూడువంతుననే వడ్డీకట్టవలెననియు శాసింపబడినది. కావున ప్రభుత్వమువారు తీవ్రముగాఆలోచించితీవ్రముగా నిట్టిశాసనముల గావింతురనికోరుచున్నాము.

యూనివర్సిటీలో ఉర్దూవిధానము నవలంబించుటయందు కష్టములు

డాక్టరు మెకంజీగారి కాన్వొకేషను ఉపన్యాసము

మొన్న సోమవారమునాడు సాయంకాలము ఉస్మాని యా పట్టభద్రులకు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ప్రొవైస్‌ఛాన్సెలరులగు డాక్టరు ఏ. ఎచ్. మెకంజీ యం ఏ. డి. ఐ. ఇ, యల్‌యల్. డి గారు ఒసంగినవుప న్యాసమునందలి ముఖ్యభాగములును, తక్కినభాగము లసంగ్రహముగను యీక్రింద యీయబడుచున్నవి.

అచ్చుకొట్టియున్న ఉపన్యాసమును చదువుటకు ముందు మెకంజీగారు యువరాజదంపతులు అనుభవించ్చి ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమునందు తమకుగల ఆదరమును చూపినందుకు సభవారందరిపక్షమునను కృతజ్ఞతను దెల్పిరి. పిమ్మట నోటిమాటలతోనే ౧౭-౫-౧౯౩౯ న ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమునకు వైస్ ఛాన్సెలర్ గానుండిన నవాబ్ మెహదీయార్‌జంగ్ బహాదర్ గారి మరణముచేత విశ్వవిద్యాలయమునకు గొప్పనష్టమైనదని చాలచింతించిరి. పిమ్మట అచ్చొత్తింపబడియున్న తమ ఉపన్యాసమును చదివిరి.

మొదట ఉపోద్ఘాతములో సాధారణముగా స్నాతకోపన్యాసములు తమాషామాటలతో మొదలై అతిదీర్ఘములై అశీర్వచనములతో ముగియుచుండునని, తనయుపన్యాసము అట్లుగాక సాధ్యమైనంతచిన్నదై, అంకలితమయిన ఉపన్యాసమని హృదయాంతరాళమునుండి వచ్చినదనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట ఉపన్యాసవిషయమును యిట్లు ప్రారంభించిరి. „ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము ఉండవలెనని ౧౯౧౭ లో సర్ అక్బర్ హైదరీ గారు మ. ఘ. వ. నిజాంప్రభువు గారికి సమర్పించిన విజ్ఞప్తిలో నిట్లున్నది. „ఇప్పటివిధానములోనుండు లోపములులేనిదియు, యీవిధానమువలన కలుగు చింతాకరములగు ఫలితములను పోగొట్టునదియునగు క్రొత్త విశ్వవిద్యాలయము మనకవసరము”. తమరాష్ట్రమందు విద్యాభివృద్ధి విషయమున హృదయపూర్వకముగు శ్రద్ధవహించి, తమప్రజ క్షేమాభివృద్ధులయందు తమకు శ్రద్ధగలదని చూపించిన మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారు ఆవిజ్ఞప్తిలో చెప్పబడిన అభిప్రాయములను దయతో నామోదించి తమపేరును శాశ్వతముగా ఆవిశ్వవిద్యాలయముతో చేర్చిన రాయల్ చార్టర్ ఫర్మానులో దానిస్థాపనలో గలయుద్దేశ్యము „ఇప్పటి విద్యావిధానమువల్ల కలుగు లోపములను తీసివేయుటయే” అని స్పష్టము చేసిరి.

ఆలోపములేవి? దీనికి జవాబు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము కమిషన్ చేసిన నివేదికయొక్క ౧౩ సంపుటములలో మొదటి ఆయిదుసంపుటములందున్నది. యెన్నియో పేజీలుగలవైనందున యీ పెద్దసంపుటములను అదివరకే మీరు చూచియుందురు. యీనివేదిక తర్వాత హార్టాగ్ కమిటీ, లిండ్సే కమిషన్, పంజాబు విశ్వవిద్యాలయ విచారణకమిటీ వారు చేసిన నివేదికలు అంతపెద్దగ్రంథములు కాకపోయినను ముఖ్యవిషయములై యున్నవి. ఆనిర్దిష్టమైన విద్యావిషయములలో ప్రత్యేకముగ పనిచేయువారికి యెక్కువ విలువగలవారికిని కాక తమే చదువుకొనసాధ్యమైనవి. యీనివేదికలన్నిటి ముఖ్యవిషయముల సంక్షేపము గాయీమధ్య ప్రతిసంవత్సరము భారతదేశమందలి వివిధవిశ్వవిద్యాలయములందు ఒసగబడిన స్నాతకోపన్యాసములలో వివరించబడియున్నవి. అవన్నియు ఒకేవిధమైనవైయున్నవి; నేను కూడ యీమధ్య ఢాకాలో ఈసంబంధముగ ఉపన్యసించియుంటిని. అయితే నేనిప్పుడు యీయుపన్యాసములనుండి భాగముల నుద్ధరించబోను. ప్రస్తుత మావిషయములను వాటియన్నిటి సంగ్రహములను రెండుభాగములుగా విభజించిచెప్పెదను. ఒకటి సుప్రసిద్ధ బెంగాలీ రసాయనశాస్త్రవేత్తయు, కీర్తిశేషులునగు సర్ ప్రఫుల్లచంద్రరాయ్ గారి ఆత్మకథనుండి ఉద్ధృతమైనది. రెండవది ఒకప్రసిద్ధ భారతీయ సంపాదకుని వ్యాసమునుండి తీసినది.

సర్ పి. సి. రాయ్ గారు యిట్లు చెప్పుచున్నారు:— „ఇప్పటి విశ్వవిద్యాలయవిధానము మనయువకుల ఆలోచనాశక్తిని, సహజమైన తెలివిని, వ్యర్థపరచుచున్నది. దేశము యీవిషయమును స్పష్టముగా గ్రహించుట అవసరము. కలకత్తా, బొంబాయి, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయములు రెండు తరములుగా పట్టభద్రులను తయారుచేయుచున్నవి. పెద్దపెద్ద ఉద్యోగములకు యోగ్యులని పేరుగాంచిన కొందరినిచ్చినప్పటికీ — అవి యెంతమందినిచ్చినను — యిందుమూలమున దేశము నష్టపడినది. ఇదివిచారకరమైన విషయము. నేను విశ్వవిద్యాలయ శిక్షణముయొక్క ఉద్దేశ్యమేమో సరిగా గ్రహించకుండుటచేతనే యింతటితో నాగరకవిషయికతత్త్వము తెలిసికొనుటవల్లనే యీవిధా

నములో మహోపద్రవకరమయిన లోపమొకటి యేర్పడికొనబడియున్నది. ఆదేదనగా యీవిధానము చేత మానవుని స్వతంత్రబుద్ధిని వృద్ధిగా వికసింపచేయుటకు సహాయము కాక, ధైర్యముగాని లేకయే ముందెక్కడో చూపించినట్లుగ చెప్పుచున్నారు. ఇదియెంత యుపకారకరము. గ్రాజుయేట్ల సంఖ్య యెక్కువైపోవుకొలది వారి తెలివితేటలు తగ్గిపోవుచున్నవి. సాధారణముగా గ్రాజుయేటు జ్ఞానము తక్కువ. పరీక్షలోనెల్లతేలుట ఎంతమాత్రము కాదని తెలిసికొనుటను అతని కిష్టముండదు.”

ఒక భారతీయ పత్రికయొక్క సంపాదకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— „యూనివర్సిటీ పట్టభద్రుడు సర్వకాలములందును ప్రభుత్వమువంక చూచుచుండును. తనకు స్వతంత్రమైన ఆలోచనలేదు. చదువుచెప్పుకొనుటకు ఏమేమి పుస్తకముల నుపయోగించునో అవే అతనికి ప్రమాణము. దానికి మించిన జ్ఞానము లేదు. అదృష్టవంతుడైనచో యేదో యుద్యోగము దొరకును. లేకున్న యేపని చేయలేడు. ఒకసారి ఉద్యోగము దొరకిన వెంటనే తన చదువును మరచిపోవును. అతనికి జీవితములో ప్రయోజనము లేదు.”

మొత్తముమీద యిట్టి ఆరోపణలను యెవరైనను యింతకన్న స్పష్టముగా చెప్పలేరు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమునందు యీలోపములను తీసివేయుటయే మనయుద్దేశ్యము.

విశ్వవిద్యాలయమునుండివచ్చినవానికిని తక్కినవిద్యావంతులకును ఉండవలసినభేదము స్వతంత్రబుద్ధి, ఆలోచనాశక్తి. ప్రమాణములను చదివి తెలిసికొనుటకును, ఆలోచించి సొంతముగా వాదించుటకును మధ్యనున్న భేదమును తెలిసికొనవలెను. విశ్వవిద్యాలయము విద్యార్థికి ప్రయోజనము ప్రాచీనకాలమునుండి వచ్చిన జ్ఞానమును విద్యార్థులు లభింపచేయుటకేకాదు. ప్రపంచములో నున్నవారు లేకపోయినను, కొందరు ఆలోచనాశక్తి లేనిచో సాగదు. వివేకము చదువువల్లను గ్రహించుటవల్లను యేర్పడును. ఇండియాలో విశ్వవిద్యాలయముల ప్రధానలోపముల మూలకారణము యేమనగా విద్యార్థులు వారి విద్య నేర్చుకొనుచున్నారో తెలియకుండుటయే. ఆయ పెద్ద యెంతలోతు మునిగియున్నను యీ విషయము తొలగింపవలెను. కొంచెము సంగ్రహించి దానిని ఆలోచనచేసి ప్రయోగించవలెను. ఇదంతయు కలుగుటకు యేదో యొకటితో పెంపొందించవలెను. విద్యార్థులు విదేశభాషద్వారా విద్య నేర్చుకొనవలసివచ్చినపుడు, విద్య నేర్చుటకు యింతకంటె మంచిపద్ధతి నవలంబించవలెను. సామాన్య విద్యార్థి లెక్కలేని విదేశభాషలోని దొంకలను గుర్తించి అర్థము చేసికొని తనభావమును దానిద్వారా వెల్లడిచేయవలెను.

ఉపాధ్యాయులదిగాక విద్యార్థులదిగాని భాషద్వారా విద్యనేర్పుట ప్రకృతివిరుద్ధము: అందువల్ల ఒకటిచెప్పినఒకటి అర్థముచేసికొనుట తటస్థించును. స్వతంత్రాలోచనశక్తి కుంటుపోవును, విద్యార్థులశక్తియు కాలమున్ను వ్యర్థమగును.

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము ఉర్దూలో విద్యనేర్పించుపద్ధతి నవలంబించుటకు కారణమిదే.

నేను హైదరాబాదుకు రాకముందు, భారతీయ భాషలలోనే విద్య నేర్పించుట మంచిదనుమాటను అంగీకరించుచునే, ఇప్పటికిప్పుడు గా చెప్పుటకు తగిన వ్యక్తుల ద్వారా యేమిగాని సాధ్యము కాదని సంకోచించినవారిలో నొకడను. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయములో నా అనుభవము నాసందేహములన్నిటిని తీర్చినది. ఆవిషయములో నాకు సంతృప్తికలిగినందుకు నేను సంతోషించు విద్యార్థుల సాధ్యముల నెప్పుడు ఆనేకవిషయములను గూర్చిన ఉపన్యాసములను వింటిని. నాకు ప్రేమతో సహాయమిచ్చిన ఉపాధ్యాయులకును విద్యార్థులకును యిప్పుడు కృతజ్ఞతను చెప్పుచున్నాను. నేను ఆయా తరగతులకు పోయి ఉపన్యాసములను వినుటయేగాక బోధనను కూడ పరీక్షించినాను. అందుకు వారికి కృతజ్ఞుడను. నేనిట్లు స్వయముగా ప్రత్యక్షముగా పరిశోధించుటచేతనే ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమువిద్యార్థులందరును ఉర్దూమూలముగా ఇంగ్లీషులో

యితరప్రాంత విద్యార్థులకంటె సులభముగా — చదువగలరనియు, మాట్లాడగలరనియు, వ్రాయగలరనియు నేను గ్రహించితిని. విశ్వవిద్యాలయముయొక్క వార్షికముల లిస్టులను చూచి ఉర్దూమాతృభాషకానివారును, సాధారణముగా ఇంగ్లీషునకెగిన ఉర్దూమాటల లభించుటకష్టమనిపించు హైస్కూలుచదువు వారుకూడ ఉర్దూలో నుంచి, సావీణ్యమును సంపాదించుచుండిరని నేను కనుగొంటిని. ఇంగ్లీషులో విద్యనేర్పబడు ఉత్తర హిందూస్థానములోకంటె ఎక్కువమంది ఇక్కడ చదువుచున్నారు. చదువులో ఇక్కడ ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు కలిగియుండిరనియు నాకు ప్రత్యక్షప్రమాణముచే రుజువైనది.

విద్యార్థులకును ఉపాధ్యాయులకును యిద్దరికిగూడ తెలిసినభాషలో చదువునేర్పునపుడు మాత్రమే ఉపాధ్యాయుడు చెప్పినది విద్యార్థి గ్రహించుటయు, విషయము అర్థముగానపుడు విద్యార్థి వేయుప్రశ్న ఉపాధ్యాయునికి అర్థమగుటయు యీరెండును సాధ్యమగునని భారతీయభాషలలో విద్యనేర్పవలసినదని వాదించువారు చెప్పుదురు.

నేనువాదముయొక్క బలమునకు ప్రత్యక్ష నిదర్శనము చూచి నాకుచెప్పినది నిజమేనని గ్రహించితిని. నాకు ముఖ్యముగా తట్టినదేమన, ఉర్దూ అనేకవిషయముల వ్యవహారమునకు తగియుండునదని. ఆనేకవిషయములలో ఉర్దూలో కఠినవిషయములు చెప్పబడుచుండుట నేను గాంచితిని. చెప్పబడు విషయము సాహిత్యమైనను, సైన్సైనను — యేదైనను సరే — ఉపాధ్యాయులును, విద్యార్థులును ఉర్దూలో ఆవిషయమునుగూర్చి తమతమ అభిప్రాయములను వెల్లడిచేయగల్గుచుండిరని స్పష్టమయ్యెను. కాబట్టి ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమునందు ప్రధానోద్దేశ్యములలో స్థాపించిరో ఆ యుద్దేశ్యము నెరవేరినదో, దానిధ్యానము నిజముగాంచినదనుటలో యేమాత్రము సందేహము ఉండరాదు. ఆ ప్రధానోద్దేశ్యమేమి? ఇంగ్లీషు ద్వారా విద్య నేర్పుటవలన ఆలోచనశక్తి కుంటుపోవును. అట్లుగాకుండచేయుటయే ముఖ్యోద్దేశము.

విశ్వవిద్యాలయదశలో ఉర్దూలోవిద్యనేర్పించు పద్ధతి నవలంబించుటకు ఆటంకములుగలవు అనుదానిని ఒప్పుకొనవలసినదే. ఒకటియేమనగా ఇంగ్లీషులో ప్రావీణ్యత తగ్గవచ్చును.

కాబట్టి మేము ఇంగ్లీషు శాఖలో వుద్యోగులమయొక్క పటేన్ యు, ఇంగ్లీషు నేర్పుటలో ట్యూటోరియల్ పద్ధతుల ప్రతివిద్యార్థి విషయమునను ప్రత్యేకశ్రద్ధ నవలంబించియు, వాదముల ద్వారాను యితరమార్గముల ద్వారాను విద్యార్థులు యింగ్లీషులో సులభముగా మాట్లాడుటకు ప్రోత్సహించియు మేము ఇంగ్లీషు బోధనను వృద్ధిచేయుచున్నాము. ఇంకొక ఆటంకము యేమనగా అన్నివిషయములనుగూర్చియు గ్రంథములు: ఉపాధ్యాయులు తర్జుమా చేయుటకు సంబంధించిన శాఖను సంస్కరించినాము. అందువల్ల యీలోపము తీరగలదని మేము తలంచుచున్నాము.

ఆదర్శప్రాయమైన విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించుటకు ముఖ్యమైనట్టి యితరపరిస్థితులుగూడ కొన్నిగలవు. వీనిలో మొదటిది విద్యార్థులను జాగ్రత్తగా యేరుకొనుట. అయితే యీయేరుకొనుటలో మెట్రిక్యులేషను, విద్యాభివృద్ధిని దృష్టిలోనుంచుకొనియే చేయవలెను. ప్రతివిద్యాసంస్థలోను యెందరుండిరి ఉపాధ్యాయులెందరో, యితరసౌకర్యము లెన్నియుండునో దానికితగినట్లు విద్యార్థులసంఖ్యనుగూడ తగ్గించుకొనవలెను. లేనిచో విద్యసరిగా చెప్పుట సాధ్యముకాదు. విశ్వవిద్యాలయమునందు ...నే యున్నది. విద్యార్థులకు ఉపాధ్యాయులతో సన్నిహిత సంబంధముకలగాలి. వారివారిని దగ్గర చేర్చుకొనుము. విశ్వవిద్యాలయము సంఘములందును, వసతిగృహములందును, క్రీడాస్థలములందును పరస్పర సంబంధము కలిగినప్పుడే ఆవిశ్వవిద్యాలయము వికసించగలదు. కాబట్టి విశ్వవిద్యాలయమునందు కలిసిమెలిసి తిరుగుట ఆరోగ్యముగలిగియు. మనసువివరము తోను, వివేకముతోను, పెంచుటకు సాధ్యముకావలసియుండు

గుంపు చేరరాదు. విద్యార్థుల యోగ్యతనుబట్టియేకాని విశ్వవిద్యాలయమందు చదువఁగినవారిసంఖ్యను తగ్గించవలెను. సామాన్యమైన తెలివిగలవారిని అపరిమితముగ తయారుచేయుటకు పుస్తకవిద్యా విశ్వవిద్యాలయము ఫ్యాక్టరీకాదు. శాస్త్రములలో మంచి తెలివిగలవారిని వారి తెలివిని స్వతంత్రాలోచనశక్తిని రాష్ట్రక్షేమముకొరకు వినియోగింపవలెను. శిక్షించుటకే (దేశము యొక్క విశ్వవిద్యాలయము) కాబట్టి విశ్వవిద్యాలయము విద్యవలన లాభము పొందదగువారికే సువర్ణద్వారము, శక్తిని వ్యర్థ కాలయాపనల మూయవలెను. కాని ప్రవేశపరీక్ష నిరుపయోగములు. [illegible] ఉపాధ్యాయులకు పరస్పర సంబంధముండుటకు విద్యాబోధన నిపుణులు [illegible] విశ్వవిద్యాలయము [illegible] సంఖ్యను తగ్గించవలసియుండును.

ఆయినను యీ ప్రకారము తగిన రీతిని తీసివేయుట లో మన మొకవిధిని గమనింపవలసియున్నది. విశ్వవిద్యాలయములో చేరుటకుతగిన సాహిత్యజ్ఞానముగాని, సైన్సుజ్ఞానముగాని లేని అనేకవిద్యార్థులను [illegible] అభివృద్ధి [illegible] వ్యవసాయమందును గొప్ప ప్రవీణతపొందగలరు. ఇప్పుడు మన స్కూళ్లలోను కాలేజీలలో ఒకేతీరైన విద్య — సాహిత్యవిద్య నేర్పబడుచున్నది. కాబట్టి అన్నిరకముల విద్యల పరిణామములను అభివృద్ధిచేయుటకు అనుకూలమైన [illegible] యీ విద్యావిధానమునందు [illegible] గలవారు రాష్ట్రమునకు సాహిత్యములో నుండెంత ప్రయోజనములో అంతే ప్రయోజనములే యగును. అటువంటి విద్యార్థులు [illegible] భావికాలమున తమ పౌరసత్వము [illegible] మనవిద్యావిధానములో నొక పెద్దలోపము. మరలఅంతయు [illegible] సంస్కరించుటయన్న సులభమైనపనికాదు. [illegible] విశ్వవిద్యాలయమునకు సంస్కరణ [illegible]

నేనిదివరకే చెప్పినట్లు, ఉన్నతసాహిత్య విద్యకు గాని [illegible] విశ్వవిద్యాలయములో ప్రవేశింపవలెను. [illegible] విశ్వవిద్యాలయము [illegible] ఇండియాలో [illegible] అనందదాయకమగు విషయము."

త్యాగి మెకంజీగారు ఒడ్డిగ మెట్టుపలు విశ్వవిద్యాలయమునకు ఆదర్శప్రాయముగా [illegible] ప్రశంసించిరి. [illegible] విశాలస్థలములో నున్నది. [illegible] విశ్వవిద్యాలయము [illegible] స్త్రీల కాలేజి [illegible] విశ్వవిద్యాలయము [illegible]

పిమ్మట [illegible] విశ్వవిద్యాలయ నగరము [illegible] గొప్పదనము [illegible] తయారగుచున్న

[illegible] ఆడుగుసలు [illegible] ఒట్టిగాని చెప్పుటకు పెద్దదిగానుండి గొప్పపట్టణము. [illegible] పెద్దపట్టణ మేయగునని చెప్పెను. ఆగొప్పతనమునదాని జనసమూహము [illegible] ఇకసాధించుటలో వారి శ్రద్ధపట్టుదలయే ప్రధానములు. ఎక్కడెనుండువారిలో ఏకాభిప్రాయము, దానిని సాధించుటలో ఐకమత్యము పరోపకారబుద్ధి [illegible] అనగరము గొప్పదనము [illegible] కారణము కాదు. [illegible] ఆధికారము సామ్రాజ్యము [illegible] (మిగతభాగము రాబోవు సంచికలో ప్రకటింపబడును.)

జర్మనీలో విదేశీయుల నిర్వీర్యుల జేయుట

నాజీలు తమరాజ్యములోనుండు విదేశీయుని యెవనినైనను పట్టుకొని అతనికి ఇష్టము లేకున్నను అతనిని సంతానోత్పత్తికి నిరుపయోగులుగా జేయవచ్చును. ఇది న్యాయసమ్మతమేనని జర్మనీదేశమందలి ఉన్నతన్యాయస్థానముకూడ అంగీకరించినది. అయితే అటువంటి సందర్భము తటస్థించినపుడు వారిని వారిదేశములకు పంపివేయుదుమని పోలీసు ఏజంటు [illegible] ఇంతవరకు [illegible] మంది జర్మనులు నిర్వీర్యులు చేయబడినారు.

ఇంగ్లీషువారికి ఉపకారవేతనములు

అర్థిక శాఖవారి ఆజ్ఞ

[ఇంగ్లీషువారు] ఉపకారవేతనము పొందదలచిన ఆక్కడనుండి యిక్కడికి వచ్చి ఉపకారవేతనము పొందుట [illegible] ఇండియాకు [illegible] సౌకర్యములు [illegible]

స్త్రీలు పురుషులుగానుండు రాజ్యము

ఈశాన్య అభిసీనియాలో ఫాలి ప్రదేశములో స్త్రీలు పురుషులపని, పురుషులు స్త్రీలపని చేయుదురు. స్త్రీలే సంపాదింతురు, [illegible] మున్నగు [illegible] పురుషులు [illegible] చేయనవసరము లేదు. పురుషులు ఇంటి పనులు చేయుదురు. [illegible]

వారి కుటుంబములలోకూడ [illegible] వారికి [illegible] స్త్రీలే [illegible] వారియిష్టము వచ్చినట్లు [illegible]

అభిసీనియాలో స్త్రీలే సాహసోపేతముగూడ చేయుదురు. పండుగల సమయములలో స్త్రీలు, బాలికలు నాట్యముచేయుదురు.

[illegible] పురుషులు [illegible] స్త్రీల [illegible]

ప్రభుత్వము కాంగ్రేసుతో కలిసి పనిచేయుట

కాశీపూరులో [illegible] ప్రసిద్ధము. [illegible] యాత్రికులు వచ్చుచుందురు. ఇక్కడి [illegible]

స్వదేశీ ప్రదర్శనము ఒకటి జరుగనున్నది. ఈ ప్రదర్శనములో గృహపరిశ్రమలకును, వ్యవసాయమునకును ప్రాముఖ్యత యీయబడును. ఈ ప్రదర్శనమును యేర్పాటుచేయుటయందు కాంగ్రేసువారితోపాటు ప్రభుత్వోద్యోగులందరును కలిసి పనిచేయుచున్నారు.

ఎరువు గోతులు

(గాంధి మహాత్ముడు)

పంజాబులో గ్రామపునరుద్ధరణ కమిషనరు ప్రకటించిన [illegible] కొన్ని భాగములు ప్రకటింపదలచితిని. మొదటిది, ఎరువుగోతులను గూర్చినది: —

"మీకొరకే మీరు దయదలచి యీపనిచేయండి. బాధపడకండి, గ్రామమును చెత్తలేకుండ చేయండి."

"గ్రామమునందు వీధులలోనిది గాని పెంటలలోనిది గాని, వానిచేయరకు గాని [illegible] అనేకరుగ [illegible] గాలిలోకలసిన [illegible] చర్మవ్యాధులు [illegible] కంటిజబ్బులువచ్చును. [illegible] పశువులకుగూడ జబ్బులువచ్చును. [illegible] ఈ చెత్తవలనగల ప్రయోజనము [illegible] ఇయ్యది బంగారము. గ్రామమునకు [illegible] వృథాకాదు. [illegible] మొదటిది, దానిని పొలమునకు మంచియెరువుగ ఉపయోగించును, [illegible] మనుష్యులకు పశువులకు [illegible] జబ్బులు రాకుండును. [illegible] నష్టముండదు.

౧. ఈపనిజరిగినచో మనుష్యులయందు జబ్బులలో మూడువంతులు పోవును.

౨. [illegible] ఇట్టిపోవు [illegible] విధులలోనికి [illegible] దానిని [illegible] నింపునుండవలెను. [illegible] రెండవగోతిలో [illegible] పొలములో వేసిన మంచిఎరువగును.

ప్రతిగ్రామమునందును యిట్టిగోతులుండినచో గ్రామము. పశువులుగూడ ఆరోగ్యముగ నుండును. అర్థికలాభముకూడ పొందుదురు. మనగ్రామము [illegible] ప్రయత్నించేసితే భగవంతుడు [illegible]

[illegible] ఈ [illegible] సాధారణముగా [illegible] నాయుడు [illegible] గాలియును [illegible] ఎరువుగోతులకన్న [illegible] చుటయే మంచిది.

[illegible] ప్రజలకు [illegible] ఆవశ్యకమైనది. [illegible] ఆరోగ్యవిషయములందు శ్రద్ధ గలిగియుండుటయు.

వారంజ్ —ఆంధ్రపత్రిక అనువాదము.

[illegible]

సిలోనులో మలేరియా అనుభవించినవారికి క్వైనాలో నమ్మకము పోయినది —

కెగాలేనుండి మలేరియా అంతకంతకు తగ్గుటపోయి ఆకస్మికముగా హెచ్చుటకు ప్రారంభమైనదని వార్త చేరినది. పోయిన మలేరియా మరల మరలవచ్చుచుండుటచే రోగులకు క్వైనాలో విశ్వాసము పోవుచున్నది.

(౧౯-౧-౩౭నాటి టైమ్సు ఆఫ్ ఇండియా)

ఏ విషయమున జూచినను యిది క్వైనాకంటె మంచి ఫలితము నిచ్చునది

ఈ ప్రశంసా పత్రములను,

శిఫారసు జాబులను

చదువుము

కెరిల్లా, సిలోను

నేను యీగోలీలను మలేరియాచే బాధపడుచుండిన కొందరు కూలీలకిచ్చితిని. చాల ఆశ్చర్యకరముగ అవి పనిచేసినవి; జ్వరము రెండు రోజులలో తగ్గినది.

మలేరియావల్ల బాధపడువాడెవడు నాకు కనిపించినను నేనతనికియీ మాత్రలను శిఫారసుచేయగలను.

సూపరింటెండెంటు

శాలాగమా హెనా యస్టేటు

బీహార్ సెంట్రల్ రిలీఫ్ కమిటీ

(మెడికల్ డిపార్టుమెంటు)

మోతిహారి

"మీరు బిహారుసెంట్రల్ రిలీఫ్ కమిటీయొక్క వైద్యశాఖకు మీ ఆంటిమలేరియాగుళికలను కావలసినన్ని యిచ్చియుండిరి. నాసహాయకులు వాటిని ఉచితముగా పంచిపెట్టిరి. నేనున్ను మలేరియాతగిలినవారికి వాటినిచ్చితిని అనేకరోగుల విషయములో యీ మాత్రలవల్ల తీక్ష్ణజ్వరములున్ను, అంతర్గత జ్వరములున్ను తగులుచుండుట మూడు రోజులలో నిలిచిపోయెను. దీర్ఘకాలమునుండియున్న మలేరియాకు కూడ యీ మాత్రలవల్ల నయము కనపడెను." "నాకుయీగోలీలవల్ల సంపూర్ణ సంతృప్తి కలిగినది."

యం.బి.బి.యస్. (బొంబాయి)

డిస్ట్రిక్టు మెడికల్ ఆఫీసరు.

బొంబాయి

"నేను మీ ఆంటిమలేరియా గోలీలను వాడిచూచినాను, మంచి ఫలితము కల్గినది. మీ బిల్లుతో కూడా యీజాబు మీకందించువానిచేతికి మరి మూడు సీసాలనిచ్చి పంపుడు.

యల్.ఆర్.సి.పి. (లండన్)

యం.ఆర్.సి.యస్. (ఇంగ్లాండ్)

హైదరాబాదు మునిసిపాలిటి

"ఈ శాఖోద్యోగులు అవిూను ఆంటిమలేరియాగోలీలను పంచిపెట్టి, ఉపయోగించి చూచినారు. మంచిగా పనిచేసినవి.

మునిసిపల్ కమిషనరుకుబదులు

అష్రఫ్ నవాజ్ జంగ్

పాలీక్లినిక్, (హాస్పిటల్)

బొంబాయి

"నేను ముజఫర్పూరుజిల్లాలో బీహారు సెంట్రల్ రిలీఫ్ కమిటీయొక్క మెడికల్ ఆఫీసరుగా పనిచేయుచున్నపుడు మీ ఆంటిమలేరియా గోలీలను వుపయోగించగా మంచిఫలితము కనబడెను.

మలేరియాతో బాధపడువాడెవడైనను నాకు కనబడిన-నేనతనికి యీమాత్రలను వాడుటకు గట్టిశిఫారసు చేయగలను" యం.బి.బి.యస్.

దీర్ఘకాలము బాధించు విషమజ్వరములు, విడువక కాచుజ్వరములు—వీటిలో యెన్నిరకములు కలవో అన్నిరకములను అవిూను ఆంటిమలేరియా గోలీలు నయముచేయును. ఈగోలీలు తప్పక నయముచేయును. వాటివలన కలుగు ఫలితము స్థిరమైనదని రుజువుచేయబడినది. ఎప్పటికిని ఒకసీసా దగ్గర వుంకోనుము.

ఈ ప్రత్యేకౌషధములో గులాంచా యక్స్ట్రాక్టు, చిరెటాయక్స్ట్రాక్టు, ఖాక్సీల్ యక్స్ట్రాక్టు, కాష్టామోమిసెనా, సింకోనారబ్, క్వాస్య, యింకను యితర నిర్దోషములైన ఔషధులుచేర్చబడినవి. ఆర్సెనిక్, స్ట్రిక్నైన్, అకోనైటు మొదలగు వవిదీనిలో చేరలేదు. క్వైనావల్ల చెవులుకల్లుట తప్పనిసరియైనవు యీ మాత్రలుమిక్కిలి ప్రయోజకరములు. స్త్రీలుగర్భవతులుగ నున్నపుడుగాని, ఋతుసంబంధ దోషములు గల్గియున్నపుడుగాని యీమాత్రలవాడవచ్చును. శిశువులకు బాలురకుకూడ వీనిని వాడుటవల్ల ప్రమాదము లేకుండుటయేగాక లాభము గలదు

అవిూను ఆంటి మలేరియా గోలీలు

గోల్డుమెడలు

౧౯౩౬వసంవత్సరపు ఎచ్. ఓ. ఎచ్. ఫీటొకమిటీవారు అవిూన్సు స్పెసిఫిక్సు కుగాను యిచ్చిన మొదటితరగతి విలువ ననదు.

అబు హైసూలు,

మేనేజింగు ఏజంటు.

"మీ ఆంటిమలేరియా గోలీలు అమితాశ్చర్యకరములైనవి"

మెసర్సు: జి. హెచ్. హాపి

ఏ. అవిూన్ అండుకో

౧౧౪. ఫ్రీర్ రోడ్డు, కార్నాక్ బందర్,

బొంబాయి ౯.

టెలిఫోను నెం. ౨౫౭౬౧, ౮ ...

బెల్గాం "ఆంటిక్వినిన్"

(బ్రాంచి: ... లోకల్సియర్ బిల్డింగు,

హైదరాబాద్, [దక్కన్]

చీఫు యేజంట్లు

మెసర్సు గాంగ్లీ సాజాల్ అండ్కో,

౧౧, యీస్టు స్ట్రీట్, కలకత్తా

అందరు ప్రసిద్ధులగు కెమిస్టులవద్ద దొరుకును.

ఈ ఉచితనమూనాకై వ్రాయుడు

... ౧౨ గోలీలనమూనాలు ఉచితముగా పంపబడును. ... పంపుడు.

... ప్యాకింగుచార్జి ... ప్యాకింగుటప్పాచార్జీలపకేవ్వ.

మసూచి — తన్నివారణోపాయము

[illegible]

ముందు బీదల స్థితి గమనింపవలెను

హైదరాబాదు కార్పొరేషనులో రోడ్లను గూర్చి చర్చ

[illegible]

ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యము

(సరస్వతి ఆయుర్వేద ఫార్మసీ ప్రొప్రయిటరు ఆయుర్వేదవిశారద కొత్తి వెంకట నారాయణ M.B.H. గారు)

[illegible]

— వైద్యప్రదీపిక.

గోలకొండపత్రికా ప్రచురణములు

ఉచ్ఛల విషాదనాటకము	0-12-0
కృష్ణార్జున సంవాదము	0-6-0
నంఘోద్ధరణ	0-6-0
కర్నూలురాజ వంశావళి	0-2-0
కృష్ణాలహరి	0-1-0
సుధాలహరి	0-2-0
బమ్మెరపోతనామాత్యచరిత్రము (నాటకము)	0-1-6
రఘునాథ	0-1-0
చారుమీనాను	0-1-0
పంచముల చరిత్ర	0-2-0
హాలీకల్దారు జంత్రి	0-2-0
కార్డు కుబూలియ్యతులు 100 కి	2-0-0
ప్రామసరీనోట్లు	2-0-0

నోటు:—హిందువులపండుగల పుస్తకము ఖర్చైపోయినవి.

అలంకారంచేత ప్రీతి సొమ్ములవలన అలంకారం

మావద్ద వెండిబంగారం నగలున్ను కెంపులు రవలుపచ్చలుచెక్కిన ఆభరణములు దొరుకును. దరియోగ్యా కొనువారు కోరినవిధముగా సమస్తసొమ్ములు వారినమ్మాశప్రకారము క్రమమైన ధరలకు నమ్మకముగాచేసి యివ్వబడును. మేలయిన మావద్ద నానాపనులు చేయువారలను నానా ప్రదేశములనుండి రప్పించి పనులు చేయించుచున్నాము. ఇట్లు గంభీరిపురయ రుక్మన్న మవు [illegible] ల్లించుట [illegible] పేట-

[illegible]

తారచంద్ జవుహరి } హైద్రాబాదు- దక్కన్

[illegible]and, Jewellers. Abid building Hyderabad Dn.

శ్రీకృష్ణాభవన్ రెస్టారెంట్

రుచ్యమగు ఫలాహారములు, మంచిభోజనము. [illegible] వికులకు విశ్రాంతి సౌకర్యములు అన్నియు. చౌకధరలలో [illegible] చగలవు. సేటురీ సామానులు కూడా ఇచట అమ్మబడును.

కే. యన్. కృష్ణయ్య ప్రొప్రయిటర్

అజీజ్ బిల్డింగ్, "సెయింట్ జార్జస్ గ్రామర్ స్కూలు" ఎదుట,

కింగ్ కోటిరోడ్డు హైద్రాబాద్ (దక్కన్)

ఉచితము ! సైకిళ్లు, గడియారములు, లాంతర్లు, గొడుగులు ఉచితము

ట్రేడు మార్కు

చాంద్ బీబి సబ్బు

మా చాందుబీబిసబ్బు ప్రతిప్యాకెట్టులోను ఒక బహుమతి టిక్కెట్టుండును. ఈ టిక్కెట్టును ఆసబ్బుననకొను అంగడిలో గాని లేక మా హెడాఫీసులోగాని యిచ్చినచో దానిపై తెల్పియుండు బహుమతి యియ్యబడును.

ఇదిసర్వశుద్ధమైనది ———

——— బాధకలిగించనిది

ఈసబ్బును మీబట్టలను ఉతుకుటకుగాని ఒళ్లుతోము కొనుటకుగాని ఉపయోగించుకొనవచ్చును. ఈసబ్బును ఉపయోగించినచో మీబట్టలును శరీరమున్ను శుక్లపక్షచంద్రునివలె అంతకంతకు యెక్కువ ప్రకాశవంతములగును.

ప్రతిసబ్బున్ను ౧౨ ఔన్సులుండును

మీ స్టాకిస్టులను చాంద్ బీబి సబ్బునే అడుగుడు.

మా సబ్బు ప్రతి చోటను దొరకును } తయారుచేయువారు:— దౌలత్ సోప్ ఫ్యాక్టరీ, దాల్ బజారు, సికింద్రాబాదు.

ట్రేడ్

"సద్వైద్యశాల", నర్జగూడు వర్జగూడు పండవాడి

టానిక్కులు తైలములు

జీవసుధ మహాసౌభాగ్యమంతి చ్యవనప్రాశ

బ్రా: రాజయ్యగారిమేడ [సుల్తాన్ బజారు] హైదరాబాదు. సికిందరాబాదు. హనుమకొండలోకలవు

ఆతంకనిగ్రహగుళికలు బాలామృతము

ఉపయోగించుటవలన

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

K. T. DONGRE & Co,
GIRGAUM, BOMBAY

దివీనస్అస్యూరెన్సుకంపెనీలిమిటెడ్, ఢిల్లీ

బ్రాంచి ఆఫీసు—సికింద్రాబాదు

(స్థాపితము 1920)

కొలదిసంవత్సరములోనే కంపెని అద్భుతమగు అభివృద్ధిగాంచినది.

మిక్కిలిసౌకర్యమైన, లాభకరమైన, నవీనపద్ధతులుగలవి.

మా పాలిసీకొరకు త్వరపడుడు.

నైజాం రాష్ట్రమంతటను జీతముమీదగాని, కమీషనుమీదగాని, పనిచేయుటకు పలుకుబడిగల ఏజంట్లు కావలెను.

దరఖాస్తులు యీక్రింది చిరునామాకు పంపుడు:—

The Venus assurance Co. Ltd Delhi

చావలి శేషయ్యపంతులు

బ్రాంచి మేనేజరు

బ్రాంచి ఆఫీసు, మార్కెటుస్ట్రీటు, సికింద్రాబాదు.

REG. No. N. 45

Reg. No. M. 2185

STAMP

Printed and published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad Editor K, Balakrishna Reddy